

EU-domstolen slog 2003-01-16 fast att det svenska förbudet mot odling av drogfria industrihampsorter är oförenligt med EU-rätten. Beslutet öppnar spännande möjligheter inte minst för jordbruket i Norrland. Hampafibern såväl som oljan har ett flertal industriella tillämpningar och det är inget problem att att avgöra att odlingarna består av drogfria sorter, berättar Michael Finell från Sveriges lantbruksuniversitet, SLU.

EU domstolen beslutar Hampaodling nu tillåten i Sverige

Forskning som bedrivs vid SLU:s enhet för Biomassateknologi och Kemi i Umeå visar att beslutet kan ge även norrländska bönder nya lönsamma avsalugrödor (godkända av EU) att odla.

Beslutet ger förutsättningar för odling av industrihampsorter som producerar såväl fiber som frö.

Fröna ger olja för hälsokostbranschen, färgindustrin samt proteinfodermedel som kan ersätta importerad genmodifierad soja.

En ny finsk oljehampsort som är under utvärdering i Umeå har i försök i norra Sverige gett upp till 3 ton värdefullt hampfrö per hektar förutom god fiberskörd.

I Kanada, som tidigare än Sverige godkänt denna hampasort och därigenom hunnit prova grödan i större skala, betecknas grödan som den ekonomiskt mest lovande grödan som kommit fram på många år. Hampaodling har historiskt haft stor ekonomisk betydelse i norra Sverige vilket de många ortsnamnen med anknytning till hampa visar.

Hampaodling kräver liten insats av fossila råvaror som t.ex. gödselmedel och bekämpningsmedel. Odlingen och kan även utnyttja kretsloppsresurser som idag deponeras och skapar därmed möjligheter till nya miljövänliga växtföljder. Bland de nya miljövänliga industripro-

dukter som kan utvecklas finns t.ex. resurssnålare och starkare pappersprodukter, isoleringsmaterial samt nya och bättre byggnadsmaterial. Fibrerna kan även ersätta fossilt producerade fibrer i kompositmaterial som används t.ex. inom bilindustrin.

Oljehampans frö ger olja som innehåller ur hälsosynpunkt viktiga ämnen som kan bli intressanta ingredienser inom området "functional foods".

Oljan kan också användas till färger för att erhålla bättre egenskaper än vad dagens råvaror ger. Pressresten från oljeproduktionen har en värdefull proteinsammansättning som kan öka förutsättningarna för att konsumenterna långsiktigt ska kunna få tillgång till livsmedel fria från genmodifierade råvaror.

I svensk nuvarande lagstiftning har industrihampa, trots att de godkända sorterna är fria från droger, betraktats utifrån svårigheterna att kontrollera om en odling består av godkända sorter eller droginnehållande sorter. Det går forskningsmässigt att snabbt utveckla teknik att i fält enkelt avgöra om odlingen består av drogfria sorter.

Det är viktigt att utökade forskningsresurser snabbt sätts in inom hampaområdet för att Sverige nu ska hinna ikapp övriga Europa.

Michael Finell, SLU,

Enheten för Biomassateknologi och kemi

Etanolskatt på E85 tas bort

Den första januari 2003 slopas skatten på etanol till bilar. Det påverkar positivt priset med 70 - 80 öre per liter. Kostnaden för att köra på etanol blir då samma som för bensin. Priset har legat kring 8,40 kr/l varav 77 öre varit skatt. På grund av etanolens lägre energivärde går det åt 25-35 procent mer E85 än bensin.

I mitten av februari kostade 95 oktaning bensin 10,03 kr/l och E-85 mellan 7,41 och 7,49 kr/l.

Etanol E-85 kan användas i fordon med bränsleflexibel (FlexiFuel-) motor. I Sverige säljs för närvarande Ford Focus och Chevrolet S10 pickup för bensin - etanoldrift. Inköpspriset är ungefär samma som för motsvarande bensinmodeller.

E-85 har sålts här sedan mitten av 90-talet, idag rullar cirka 3000 etanolbilar i trafiken. Bränslet finns nu på 48 orter med sammanlagt 66 tankställen och antalet växer stadigt.

Mer info finns på www.miljofordon.org

Hemsidan trafiken.nu

Varhelst du ska åka inom Storstockholmsområdet så kan du gå in på www.trafiken.nu och få besked om restider mellan olika platser oavsett om du väljer att resa kollektivt eller med bil. Reseplaneringen skall även innefatta cykling och en kombination av färdmedel, allt med hänsyn till det aktuella trafikläget berättar projektledaren Alf Petersson på Vägverket Region Stockholm.

Sidan har legat ute på nätet under ett par år men man har avsiktligt valt att inte marknadsföra sidan så hårt.

Livets Mångfald

Ien bok utgiven av Brombergs förlag diskuterar den amerikanske biologen Edward O. Wilson risken för att vi kommer att gå miste om delar av den biologiska mångfalden.

Djur insekter och växter vars förmåga att berika och beskydda oss är ovärderliga. Förändringar i biosfären hotar dessutom samspelen i naturen och därmed även vår egen existens.

Författaren är dock inte utan hopp. Först konstaterar han att bara genom det faktum att vi börjat komma till insikt om problemet så är vi

på väg mot en lösning.

Den avgörande rädningen utgår sedan från etiken. Människan har en mer eller mindre utpräglad känsla av att bete sig etiskt - eller åtminstone begära etiskt betende av andra...

